నాటిక :

కొత్త కమీషనరు

మూలం : హోచియు ★ అనుసరణ : శ్రీ కాజ సుబ్బారావు

సెట్టింగ్

[ఆఫీసు గది ఒక ఆఫీసు టేబుల్, దానిముందు తిరుగుడు కుర్చీ బల్ల మీద కాలింగ్ బెల్, టెలిఫోన్, కలం, సిరాబుడ్డి, అలారం టైపీస్ వగైరా బల్లకు ఎదురుగా రెండు కుర్చీలు, ఒక స్టూలు. ప్రక్కన ఫ్రేంగ్ కాబినెట్, గోడకు అటూ ఇటూ కిటికీలు, రెండు కిటికీలమధ్య 'కమీషనర్' అనే పైపు బోర్డు, ఆఫీసు బ్యాలెండరు వగైరా. తెరతీసేసరికి వెంకయ్య స్టూల్ మీద కూర్చొని ఏదో పుస్తకం తిరగేసుంటాడు. మేనేజరు ప్రవేశించటంతో పుస్తకం టేబుల్ మీద పెట్టి లేచి నమస్కరిస్తాడు]

మేనేజరు : (హడావుడిగా ప్రవేశించి చేతిలోవున్న తోలుసంచిని టేబుల్ మీద బడేసి గది నాలుగుమూలల చూచి) మిగతావాళ్ళేరి ?

వెంకయ్య : (ఆశ్చర్యంగా) మిగతా వాళ్ళేరు బాబూ ?

మేనే : ఎక్కడకుపోయారంటా ? హెడ్ గుమస్తా ఇంకా రాలేదా ?

వెం : (కడియారంవంక చూసూ) ఇంకా టైము కాలేదుగదా బాబూ !

మేనే : టైమా ? ఏంటి నువ్వనేది ? టైం ఎంతైంది ? పేద్ద టైం ప్రకారం పనిచేసేవాడిలా, రూల్సు మాట్లాడుతున్నావే ? రూల్సు ! పాడా ! అదంతే !! (వెంకయ్య బిత్తరపోతుంటే) అరు ! ఎక్కడికి పోతున్నా ?

వెం : నీరు పట్టుకుంటికి వెళ్ళండీ !

మేనే : నీళ్ళంటే నీళ్ళటకుమేనా ? (టేబిల్ మీద నుంచి పుస్తకంతీసి) ఏమిటిగా ? ఎర్రటి పుస్తకం ?

వెం : నీ.... క్తిం.... గదే... బాబు !

మేనే : (పైకి లేచి చదువుతూ, పెద్దగా) "కార్పొరేషన్ కార్మికుల కనీసపు జీతాల్లు" అట్టా ! ... కిట్రి బాగానే ఎక్కించే బుద్ధుకు !! ...

వెంకయ్యా ! ఇట్రా !....నీ కెంతిమంది పిల్లలు ?

వెం : ఎందుకు బాబూ ! అట్టా అడుగుతారు ?

మేనే : అహా ! ఊరికే ! అడలు

వెం : కలకబోయేదాంతో సూడా కలుపుకుంటే తొమ్మిదిమంది అవుతారు బాబూ !

మేనే : ఆడపిల్లలు ?

వెం : ఆరుగురుండి !

మేనే : నీ జీతమెంత ?

వెం : కరువు కిలెక్కుకుండేముందు బాబూ ! అరవైకదాండి !

మేనే : సాల్దుందా ?

వెం : సాల్దానికి మితిమెక్కడలేండి బాబూ ! మాటికాలెంతి ? జీవితాలెంతి ?

మేనే : ఇదిగో వెంకయ్యా ! ఈ ఉద్యోగం పోతే ..

వెం : (కత్తుపడి)పో .... .. లేదా బాబూ !....

మేనే : (పెద్దగా) మరి రెండు కనీసం రాజకీయాలు, గాచకార్యాలు (ప్రస్తుత విషయాలుకూడా) నాకుఅన్నా వాడు ఆఫీసుకు పెందలాడే రాకపోవటం, అన్ని పనులు అణిగి మణిగి అణుకువతో చేయటం, ఆఫీసరుగారి మెప్పు పొందటం ఇవేమీలేవు ! ప్రతి చేతిగాని దద్దమ్మ పనిలో చేరిచేరకముందే జీతం పెంచమని, యూనియన్లనీ, సమ్మెలనీ, ఎట్టబడలనీ ఇవీ తరవు.... ఏమిటా చీపురు అక్కడ ! ఈ గదంతా శుభ్రం చేశావా లేదా ? ఎక్కడ దుమ్ము అక్కడ ? ఎక్కడ కకుపు అక్కడ ? ఛీ ! ఛీ !!

వెం : (మూలనున్న చీపురిదగ్గరకు వెళ్తాడు.)

మేనే : అగు !

వెం : (అగును)

మేనే : కొత్త కమీషనరుగారు ఈరోజు వస్తారని తెల్సునా ?

వెం : నిత్తిం !

మేనే : వారికి కొత్తగా ఏర్పరిచిన గది శుభ్రం చేశావా ?

వెం : నిత్తిం !

మేనే : కర్టెన్లు, కవర్లు అన్నీ అమర్చావా ?

వెం : నిత్తిం !

మేనే : మళ్ళీ నేనొచ్చి రూస్తాను. ఏమాత్రం లోపం కనపడినా డిస్‌మిస్ చేస్తాను ! తెల్సిందా ?

వెం : (చీపురు తీసుకొని వెళ్ళిపోతుంటే)

మేనే : (రివాల్వింగ్ కుర్చీలో కూర్చునికాళ్ళు టేబిల్ మీద పెట్టి రివీకుతీస్తాడు) టు ఫేస్ టేబిల్ (కొంచెంఆగి), హల్లో ! మూడీ ఫర్నిచర్ కంపెనీయేనా ? మీ మేనేజర్‌తో మాట్లాడాలి .. ఉన్నాడా ? (అరాగ్రా) నే నెవరైతే ఏం ? ముందు మీ మేనేజర్ను పిల.... అర్జంటు.... (కాలింగ్ బెల్ నొక్కుతాడు ఎవ్వరూ రారు) (విసుగ్గా) వెంకయ్యా ! వెంకయ్యా !

వెం : (హడావుడిగా ప్రవేశం) బాబయ్యా !

మేనే : హెడ్ గుమస్తా పరంధామయ్యను పిలు ! అర్జంటు.

వెం : నిత్తిం ! (వెళ్ళబోతుంటే)

మేనే : ఆగు ! ఒక్క మాట ! (వెంకయ్య వెనక్కి తిరుగుతుంటే) పోనీ రిసీవరులో బజ్ మంటూ మోత వస్తుంటే హల్లో !.... కాస్పోరేషన్ మేనేజరు గజపతిరావుకు.... (వెంకయ్యతో వెళ్ళమని చేతితో చెప్తాడు. వెంకయ్య నిష్క్రమణ) హల్లో ! నిన్న అర్జెంటు యిచ్చిన సోపాసెట్ యింకా ఎప్పుడు పంపుతారు ? ఏమిటది ? ఎందుకు కాలయం ? అదేం కుదరదు . పది కొట్టేలోగా పంపించాలి ! పదంటే పద. ఒక నిమిషం ఆలస్యమైనా ఊరుకోను ! (రిసీవరు క్రింద పెట్టును. మళ్ళీ ఏదో జ్ఞాపకంవచ్చి, తీసుకొనును) ఎస్, టైప్ రకు ఫోర్ స్టైల్ ! (కొంచం ఆగి) హల్లో ! ఎవరు మాట్లాడేది ? రవణయ్యగారేనా ? నిన్న మీ షాపులో కొన్న స్ప్రింగ్ బెడ్ ఆరు అదే ఇంకా పంపదల్చుకోలేదా ! మరి ఎందుకు ? అలస్యం ? వెంటనే నేనుగా ఆఫీసుకు పంపండి ! (ఎడమ వాకిలిదగ్గర మాటల ధ్వని. టేబిల్‌లో మాట వినరాదు. వైపుగాన్ని చూసి) ఎవరక్కడ ? ఏమిటా గోల ?

హెడ్ గుమస్తా : (గుర్రంలోంచి కిలకాయమాత్రం లోపలికిపెట్టి) నే.... న....సార్ !

మేనే : ఏమిటా గందరగోళం, ఫోర్టులో మాట్లాడుతున్నానని తెలీదూ ?

హెగు : ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటు సూపర్నింటెండు కుమారి శారదగారు....

మేనే : కానీయండి అగమని చెప్పలేవ్ !

హెగు : చిత్తం, సార్ ! (తల వెనక్కు లాగును)

మేనే : హల్లో ! హల్లో ! హల్లో ! (జవాబు రాదు) డామిట్ ! (రిసీవరు క్రిందపెట్టు .) (బయటి మాటల గోలతగ్గలేదు కాలింగ్ బెల్ కొట్టుతాడు. హెడ్ గుమస్తా హడావుడిగా ప్రవేశం.) ఏమిటా రణగొణ ధ్వని ?

హెగు : ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటు మనుష్యులు....(కుమారి శారద ప్రవేశం 25 సంవత్సరాలు వుంటాయి. చేతిలో ఆఫీసు బ్యాగు.)

మేనే : ఓ ! శారదగారా ! రండి. కూర్చోండి.

శారద : మర్యాదల కేం గానిండి.... ముందు ఆకాశం కంక చూడండి ! వర్షం ఎలా ముంచుకొస్తున్నదో ! ఆ నిమిషాలు బస్తాలు తడిసి ముద్దయి పాడై పోతుంటేనా ? మరొక వోటుకు తర్లిండే ఏర్పాటు ఏమైనా ఉందా ?

మేనే : (సాలోచనగా) టార్పాలిన్లు పంపాను గదా !

శారద : మూడు వందల బస్తాలకు రెండు టార్పాలిన్లు ఏ మూల కొస్తై ? నిన్నటి వర్షానికి పదిబస్తాలు తడిసిపోనై గూడా !

మేనే : అయితే, పర్మిషం చేయకుంటాను ? స్టోరు చేయటానికి ఒక్క గదియూడా లేదు.

శారద : స్టోరేజి అనేది ఈ ఆఫీసులో ఒక పెద్దపరుగుపని వాళ్ళకాలేల్సు కాని, అలా ప్రజల పొమ్మ అవసరంగా పాడయిపోతూంటే, చూస్తూ ఊరుకోలేంకదా !

మేనే : అదే నేనూ అనేది. వోటు లేనప్పుడు చేతులిరిచేదేముంది ? ఇదొక పెద్ద చిక్కుపరుస్థ అయింది !

శారద : చిత్తగించుమంటే ఇలాంటి చిక్కుసమస్యలు చిటికలో తేల్చెయ్యొచ్చు ; ఏమంటారు ?

మేనే : సరే, సరి, అనవసరపు మాట లెందుకు ! (కడియారం వంక చూచి) అరె ! ఆఫీసు టైము కాబచ్చింది ! శారదగారూ ! తరువాత మాట్లాడుకొందామా ?

శారద : మీరు టైం ప్రకారం నడుచుకుంటూ కనుకుంటాను !

మేనే : అవును. ఏం ? రూల్సు ప్రకారం చేయాలనిపిస్తే ! రూల్సులో అంతా అధికోత్పత్తి గురించేగాని అధికతీతాలగురించి ఏమీ రాసి వుండలేదు.

శారద : క్షమించండి ఆఫీసు పని చేస్తుండగా మాత్రమే రాదుగా ? ఆ నిమిషాలు నష్టంకలిగితేమాత్రం పూర్తిబాధ్యత స్వీకరించాలని చెప్పుకున్నా.

మేనే : ఆ విషయం కేవలంగా చెప్పవలసిన కేదుకులేండి. ఒక అరగంటలో అంతా సర్దిపేస్తాం !

శారద : అయితేపరే ! నేను మళ్ళీ ఒక అరగంటలో వస్తాను. (వెళ్ళుతు)

మేనే : (గట్టిగా పూపిరిపడక) హల్లయ్యా ! ఉత్త కీచురాయి పిట్ట ! ఈ ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు అంతా నుంచి డిపార్టుమెంటు దురాగ్రహి లేదు ఎంతసేపటికి బాగా మాట్లాడగానే ఎదుటవారికి కష్ట సుఖాలు వారికి అవసరం !

హెగు : చిన్నగా అంటారేం సార్ ! ఉత్త గొడవ డిపార్టుమెంటు అయితే ! ఇప్పటికి ఆమె అరడజను సార్లుకలిసిపోయిం దనుకోండి, నా నిమిషాలో నా నిమిషాలో అంటూ ! అవేమన్నా పంచదార బస్తాల సార్, కొనుక్కు తింటానికి !

మేనే : అదుగో మళ్ళీ వస్తే ఇప్పుడేమి చేయటానికి వీల్లేదని చెప్పు పిడుగులు పడితేనపరే నా దగ్గరకు పంపకు ! తెల్సిందా ?

హెగు : చిత్తం సార్ !....మీకు తెలుసునో తెలీదో సార్ ! ఆ క్రింద గది ఇవ్వకుని ఒకటే గోల !

మేనే : ఇవ్వటానికి వీల్లేదని చెప్పలా ? కొత్త కమీషనరుగారి ఆఫీసు గదిగా మార్చారని చెప్పకపోయినా ?

హెగు : చెప్పాక సార్. గట్టిగానే చెప్పాను. కానీ ఆవిడాల్లే కొందుకు సార్ ఇదంతా ? మీరు దురాగ్రహం ఖర్చు చేస్తున్నారట ! కమీషనరుగారికి ఇచ్చేస్తున్న గది చాలదా, మీ మేనేజరు వృథాగా ప్రజల డబ్బు దుర్వినియోగం చేస్తున్నాడు. ఉత్త బూజు బాబాలూ, ఇంకా ఇంకా అంది సార్ ! అదన్నీ ఎందుకులెండి !

మేనే . ఈ గది కమీషనరుగారికి చాలదని చెప్పకపోయినావు !

హెగు : నే నేమీ ఊరుకోలేదు సార్ ! ఆవిడ ఏమన్నా అనుకొని.... పదంటే పద. ఒక నిమిషం ఆలస్యమైనా ఊరుకోను ! (రిసీవరు క్రింద పెట్టును. మళ్ళీ ఏదో జ్ఞాపకంవచ్చి, తీసుకొనును) ఎస్, టైప్ రకు ఫోర్ స్టైల్ ! (కొంచం ఆగి) హల్లో ! ఎవరు మాట్లాడేది ? రవణయ్యగారేనా ? నిన్న మీ షాపులో కొన్న స్ప్రింగ్ బెడ్ ఆరు అదే ఇంకా పంపదల్చుకోలేదా ! మరి ఎందుకు ? అలస్యం ? వెంటనే నేనుగా ఆఫీసుకు పంపండి ! (ఎడమ వాకిలిదగ్గర మాటల ధ్వని. టేబిల్‌లో మాట వినరాదు. వైపుగాన్ని చూసి) ఎవరక్కడ ? ఏమిటా గోల ?

హెడ్ గుమస్తా : (గుర్రంలోంచి కిలకాయమాత్రం లోపలికిపెట్టి) నే.... న....సార్ !

మేనే : ఏమిటా గందరగోళం, ఫోర్టులో మాట్లాడుతున్నానని తెలీదూ ?

హెగు : ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటు సూపర్నింటెండు కుమారి శారద గారా....

మేనే : కానీయండి అగమని చెప్పలేవ్ !

హెగు : చిత్తం, సార్ ! (తల వెనక్కు లాగును)

మేనే : హల్లో ! హల్లో ! హల్లో ! (జవాబు రాదు) డామిట్ ! (రిసీవరు క్రిందపెట్టు .) (బయటి మాటల గోలతగ్గలేదు కాలింగ్ బెల్ కొట్టుతాడు. హెడ్ గుమస్తా హడావుడిగా ప్రవేశం.) ఏమిటా రణగొణ ధ్వని ?

హెగు : ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటు మనుష్యులు....(కుమారి శారద ప్రవేశం 25 సంవత్సరాలు వుంటాయి. చేతిలో ఆఫీసు బ్యాగు.)

మేనే : ఓ ! శారదగారా ! రండి. కూర్చోండి.

శారద : మర్యాదల కేం గానిండి.... ముందు ఆకాశం కంక చూడండి ! వర్షం ఎలా ముంచుకొస్తున్నదో ! ఆ నిమిషాలు బస్తాలు తడిసి ముద్దయి పాడై పోతుంటేనా ? మరొక వోటుకు తర్లిండే ఏర్పాటు ఏమైనా ఉందా ?

మేనే : (సాలోచనగా) టార్పాలిన్లు పంపాను గదా !

శారద : మూడు వందల బస్తాలకు రెండు టార్పాలిన్లు ఏ మూల కొస్తై ? నిన్నటి వర్షానికి పదిబస్తాలు తడిసిపోనై గూడా !

మేనే : అయితే, పర్మిషం చేయకుంటాను ? స్టోరు చేయటానికి ఒక్క గదియూడా లేదు.

శారద : స్టోరేజి అనేది ఈ ఆఫీసులో ఒక పెద్దపరుగుపని వాళ్ళకాలేల్సు కాని, అలా ప్రజల పొమ్మ అవసరంగా పాడయిపోతూంటే, చూస్తూ ఊరుకోలేంకదా !

మేనే : అదే నేనూ అనేది. వోటు లేనప్పుడు చేతులిరిచేదేముంది ? ఇదొక పెద్ద చిక్కుపరుస్థ అయింది !

శారద : చిత్తగించుమంటే ఇలాంటి చిక్కుసమస్యలు చిటికలో తేల్చెయ్యొచ్చు ; ఏమంటారు ?

మేనే : సరే, సరి, అనవసరపు మాట లెందుకు ! (కడియారం వంక చూచి) అరె ! ఆఫీసు టైము కాబచ్చింది ! శారదగారూ ! తరువాత మాట్లాడుకొందామా ?

శారద : మీరు టైం ప్రకారం నడుచుకుంటూ కనుకుంటాను !

మేనే : అవును. ఏం ? రూల్సు ప్రకారం చేయాలనిపిస్తే ! రూల్సులో అంతా అధికోత్పత్తి గురించేగాని అధికతీతాలగురించి ఏమీ రాసి వుండలేదు.

శారద : క్షమించండి ఆఫీసు పని చేస్తుండగా మాత్రమే రాదుగా ? ఆ నిమిషాలు నష్టంకలిగితేమాత్రం పూర్తిబాధ్యత స్వీకరించాలని చెప్పుకున్నా.

మేనే : ఆ విషయం కేవలంగా చెప్పవలసిన కేదుకులేండి. ఒక అరగంటలో అంతా సర్దిపేస్తాం !

శారద : అయితేపరే ! నేను మళ్ళీ ఒక అరగంటలో వస్తాను. (వెళ్ళుతు)

మేనే : (గట్టిగా పూపిరిపడక) హమ్మయ్య ! ఉత్త కీచురాయి పిట్ట ! ఈ ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు అంతా నుంచి డిపార్టుమెంటు దురాగ్రహి లేదు ఎంతసేపటికి బాగా మాట్లాడగానే ఎదుటవారి కష్ట సుఖాలు వారికి అవసరం !

హెగు : చిన్నగా అంటారేం సార్ ! ఉత్త గొడవ డిపార్టుమెంటు అయితే ! ఇప్పటికి ఆమె అరడజను సార్లుకలిసిపోయిం దనుకోండి, నా నిమిషాలో నా నిమిషాలో అంటూ ! అవేమన్నా పంచదార బస్తాల సార్, కొనుక్కు తింటానికి !

మేనే : ఆమె మళ్ళీ వస్తే ఇప్పుడేమి చేయటానికి వీల్లేదని చెప్పు పిడుగులు పడితేనపరే నా దగ్గరకు పంపకు ! తెల్సిందా ?

హెగు : చిత్తం సార్ !....మీకు తెలుసునో తెలీదో సార్ ! ఆ క్రింద గది ఇవ్వకుని ఒకటే గోల !

మేనే : ఇవ్వటానికి వీల్లేదని చెప్పలా ? కొత్త కమీషనరుగారి ఆఫీసు గదిగా మార్చారని చెప్పకపోయినా ?

హెగు : చెప్పాక సార్. గట్టిగానే చెప్పాను. కానీ ఆవిడాల్లే కొందుకు సార్ ఇదంతా ? మీరు దురాగ్రహం ఖర్చు చేస్తున్నారట ! కమీషనరుగారికి ఇచ్చేస్తున్న గది చాలదా, మీ మేనేజరు వృథాగా ప్రజల డబ్బు దుర్వినియోగం చేస్తున్నాడు. ఉత్త బూజు బాబాలూ, ఇంకా ఇంకా అంది సార్ ! అదన్నీ ఎందుకులెండి !

మేనే . ఈ గది కమీషనరుగారికి చాలదని చెప్పకపోయినావు !

హెగు : నే నేమీ ఊరుకోలేదు సార్ ! ఆవిడ ఏమన్నా అనుకొని.... పదంటే పద. ఒక నిమిషం ఆలస్యమైనా ఊరుకోను. అయి నా ఆవిడ కొందుకు సార్ మన ఆఫీసు గొడవలు ?

మేనే : కొంతసుందికి అదొక జబ్బులే ! మన మేం చేస్తాం ?

హెగు : క్రింద గది కమీషనరుగార్కి కేటాయించటం కల్లనే ఆ నిమిషాలు అలా ఖరుకుపడి పాడై పోతున్నదనికూడా అన్నది సార్.

మేనే : ఛీ ! ఛీ ! వెధవ మనుష్యులు : వెధవమనుష్యత్వం (మూటలు మూరుస్తూ). ఇంకా ఆ సైనబోర్డును మార్చలేదేం ?

హెగు : చిత్తం కొత్తివాళ్ళికి ఆర్డరు ఇచ్చాం సార్ ! (వెంకయ్య కొత్తివాటితో ప్రవేశం) అరుగో, వెంకయ్యా ! అనుకుంటూండగానే తెచ్చాడు [వెంకయ్య చేతిలోనుండి తీసుకొని మేనేజరుకు ఇచ్చును ఒకటి "ఆఫీసు మేనేజరు" అని' రెండోది "కమీషనరు" అని వుంటే]

మేనే : (అటూ ఇటూ చూచి) ఏమిటీ రాయటం ? తురుపుముక్కలవాటి పోకడ ? ఊ.... పరేశే ! ఎలాగో అలాగా ! గోడకు తగిలించు.

హెగు : వెంకయ్యా ! పాతబోర్డు తీసి ఈ బోర్డు తగిలించు (మేనేజరుగారి "ఆఫీసు మేనేజరు" అని వ్రాసిన బోర్డు ఇస్తాడు) ఇది కమీషనరుగారి గదికి తగిలించిరమ్మా.

వెం : చిత్తం బాబయ్యా ! (హెడ్ గుమస్తా వెళ్తాడు. ఆయన వెంబడే మేనేజరు నిష్క్రమణ).

(వెంకయ్య పాతబోర్డు ఊడదీసుకుంటాడు)

రం : (ప్రవేశం) వెంకయ్యా ! మేనేజరుగారు ఎక్కడా ?

వెం : కిందున్నారు.... ఎందుకురా రంగయ్యా ?

రం : పనుందిలేరా ! ఏదున్నాడో చెప్పు ?

వెం : ఇంకా ఆఫీసు టైం కాలేదు గదంట్రా ! ఏమైనా అజ్ఞంటు పనం టేంటి ?

రం : నీకు తెలీందేముందిరా ! మన కోటస్ కప్పంతా పెట్రులిచ్చి నీరు కారిస్తోంది గదంట్రా. బాగుపేయించు వాడో లేదో తెల్సుకుందామని వచ్చారా !

వెం : ఉలేయ్ ! ఏదో తగాదా తెచ్చేట్టున్నావే ! మేనేజరుగారిలో పని ? ....

రం : అరేయ్ ! ఎంతా ! మేనేజరయ్యేది, ఆయన కాతయ్యేది ? ఇయ్యాల తెల్సుకోవాల్సిందేరా ? అన్నిల్లుమంచి అనీ పెపుంటే ఆయనకి పెపికి ఎక్కడా పోయె ! యాందిరా చేసేది ? ఎప్పుడూ డబ్బులేదు అనేగా పెప్పేది ! కప్పునికి తడ్సి నానా బాదలు పడ్డుంటే తిను పోయిగా రూల్సు మాట్లాడుతూ కూకుంటాడు ? ఇదిగో పెప్పున్నా. మేము ఒక కంటాట్టర్ని మాట్లాడినాం. ఇంకానేపట్లో తడ్డ కొత్తాడాయన. మేనేజర్ని ఆయనతో మాట్లాడి పైపల చేసుమని పెప్పు. లేదా మేమే బాగుపేయిత్తాం. తెల్సిందా !

వెం : అబ్బో ! యవ్వారం మా బాగానుందిరింకే ! బతే, ఆ కంటాట్టరు ఎవరట్రా ?

రం : అదేదో పెయ్యేటు కంపెనీ మనిషిలే ! ఆయన మేన ఏదో ఉందాలిరా ఆ ఆ ఆ.... ఆ కరుణాకరగోరంట !

వెం : పరేశేరా ! పెప్పాలే మేనేజరు గోరితో.

రంగయ్య : గుర్సి పోకరేయ్ ! ఎల్తుండు. (వెళ్ళును)

వెం : (గట్టిగా నిట్టూర్చి) ఏ పెనోబాధరం ? కొత్తయ్యగోరొత్తాడట మేనేజరుగోరు ఆరీసుకాకా అడాపడి వేస్తున్నాడు. ఆయన కాళ్ళమీద పడుతున్నాడో, తలక్రిందులా నడుస్తున్నాడో ఆయయ్యకే తెలీదు. ఈడి ఇంటి కిప్పు కురుత్తుంటే ఇప్పుడు ఎవరికి చెట్టింది ఈడ ? (పాతబోర్డు తీసుకొని పోతాడు)

కరుణాకర్ : (ప్రవేశం,పాడుగ్గావుంటాడు. సుమారు 30 సంవత్సరాల వయస్సు కళ్ళద్దాలు ఇస్త్రీ దుస్తులు) ఇదేనా కమీషనరు గారి ఆఫీసు గది ?

వెం : ఇంతకుపూర్వమిదే ! కానీ ఇప్పుడిది మేనేజరుగారిది !

కరుణా : మేనేజరుగారు ఎక్కడికి వెళ్ళారు ?

వెం : (ఎగాదిగా చూచి) ఏం పని బాబూ ?

కరుణా : పనుండబట్టే అడుగుతున్నా.

వెం : తమరి పేరు బాబూ ?

కరుణా : కరుణాకర్

వెం : ఓ ! కాంటాక్టరుబాబు, కరుణాకరగోరు మీరేనా ?

కరుణా : (ఆశ్చర్యంగా) కాంట్రాక్టరు కరుణాకరా ....

వెం : అవును బాబూ ! తమ్ముని గురించి రంగయ్య ఇప్పుడే చెప్పి ఎల్లాడుబాబు. (సాదరంగా) కూడు, బాబూ ! ఓటిపెట్టా. ఏమనుకోకుగదా .... కొత్త కమీషనరుగోరొత్తారని మేనేజరుగోరు పరుగెత్తుకుపోయి వుడేశారు. వచ్చేటి రికలేదనుకోబాబూ ! ఇళ్ళ రిపేర్లగూర్చి మాట్లాడ్డానికి ఆరికి తీరికలేదు బాబూ !

కరుణా : (ఇంకా ఆశ్చర్యపోయి) ఇంటి రిపేర్లా ?

వెం : అవును బాబూ ! కోటస్‌లో ఇళ్ళన్నీ పాతకాంపలేగదా బాబు ! పైగా మొన్నటి గాలివానకు పెంకులన్నీ పగిలి వర్షంకుప్పినప్పుడల్లా ఇళ్ళల్లో కాలకలే గదాండి ! ఎత్తి పాయ్యబేళ పత్తుండాము. కానీ యయ్యగోరి బట్టిదంది ! పెద్దెయ్యగోరు కొత్తగది నున్నం గొట్టించి, బండలు రిపించి, రంగులేయించి, సోఫాలు, కుర్చీలు . అన్నీ దేశూల్సొచ్చి ! ఇంకి ఆ యిళ్ళ మరమత్తులకు డబ్బు ఎడనుంచి వత్తుంది ?

కరుణా : అయితే, యుక్తాయుక్తాలు అవసరంలేదా ?

వెం : పల్లగా పెలవిచ్చారు బాబు ! ఎవ్వడు వాడ కుప్పిలా పనోరంగ్గా పన్లు ఒదిలి ఇళ్ళకుపోయి నీళ్ళ గొట్టాలు ఏర్పాటు చూసుకోవాల్సిందే ! ఎంత పని దండగ ? రాత్రికాడ వాడ వొస్తే గంటికి నిదరే వుండదండి. పనోళ్ళంతా ఎదురుతిరుగు తుండాయి ! నిన్నయగోరి కిట్యోం పట్టవు, రూల్సు తప్పు. గట్టిగా అడిగితే డబ్బు లేదంటారు. కప్పే పెల్లో పూర్తాంగ్రే అంటారు.

కరుణా : క్వార్టర్సుఎక్కడున్నవో చెప్పగలవా ?

వెం : ఏంటిబాబు ! తుత్తగా .... ఆ కనబడే ఇళ్ళేగా ! తరువు మూసి రాపటం ఎంచేదే ! కప్పేల్లో అయినా గాంటాట్టు మీరే ఇత్తారు లేండయా !

కరుణా : (నవ్వి) ఓ ! దంతిదీ ! (వెళ్ళును) (బయట ఉరుములు శబ్దం, మెరుపుల)

వెం . (కిటికీలోంచి చూచి) మళ్లీ యదవ్వాన ఒచ్చేట్టుంది. (కిటికీ తలుపులుమూసి పైనుబోర్డుపని చూస్తుంటాడు)

[శారద, మేనేజరు వాదించుకుంటూ ప్రవేశం, ఎదురుచుండి]

మేనే : ఇవ్వడేగదా మీరు వెళ్ళి ది ? ఇలా కీలుమీద కూర్చుంటే ఎలా ? మీగతావాళ్ళు కూడా యిలా ప్రవర్తిస్తే పన్లు ఎలా జరుగుతాయి ? ఎలా చేయగలం ?

శారద : నా స్వంతపని చేయమనటంలేదే ! మీతో, ఉద్యయులకు సంబంధించిన ఒక వ్యవహారం మాట్లాడుతున్నాను. ప్రజల తాటాకు ఆఫీసు వర్షంలోంచి కాపాడటంకు నాను అంతే !

మేనే : వ్యవహారం అయితే వ్యవహారంగానే మాట్లాడండి. ఇలా ప్రాణాలు తీస్తే ఎలా ? ఇంకా ఆఫీసు టైముగూడా కాలేదు !

శారద . మీ మతం మీదేగానీ మరొకటి చెప్పనివ్వండి. ఆశాంతి మేమూర్తపై వర్షం ఎలా ముంచుకొస్తోందో ?

మేనే : నాకూ తెలుసులే ! ఇచ్చిన టార్పాలిన్లు మీరు పనికిరాకపోయే ! ఏం చేయగలం ?

శారద : అవి పాతగుడ్డలుగా మారిపోయి చాలాకాలమయింది, వాటిని వాటర్‌ప్రూఫ్ అని ఎలగంటారు ?

మేనే : (విసుగ్గా) అబ్బబ్బ ! అన్నిటికి అన్ని సమాధానాలు ! ప్రొద్దుం లోపేస్తున్నావు ! ఏం చేయమంటావు, తల్లీ ! కోపంలో !

శారద : ఆ క్రిందగది- ఇప్పిస్తే

మేనే : (ఉలిక్కిపడి) ఏ గది ?

శారద : అదే, ఇదివరకు నీ మీ ంటుంచిన గది ! ఇప్పుడు కొత్త కమీషనరుగారికి ఏర్పరచిన గది !

మేనే : మతి పోకటం లేదుగదా ! ఆ గది ఏ పరిస్థితుల్లోనూ ఇవ్వబడదు !

శారద : గదంతా అవసరంలేదు. సగంచాలు.

మేనే : (పటపటారంగా) సగం కాల్తుందా ?

శారద : పరిపోతుందనే అనుకుంటా ! మూడువందల బస్తాలు....ఓ ! నిశ్శేషంగా చాల్తుంది.

మేనే : అవును ; కమీషనరుగార్ని నీమెటులో ముంచితేలిస్తే !!

శారద : నిజం చెప్పండి ! ఆ నిమెటులు సంగతి నిజంగా ఆలోచిస్తున్నారా మీరు ? ఈ విషయం చాలా ముఖ్యం !

మేనే : ఏది ముఖ్యం ? ఇంత నీరింగు డిపార్టుమెంటులాలూకు కొన్ని బస్తాల నీమెంటా ? లేక కొత్త కమీషనరుగారి ఆఫీసుగదా ? మీరేచెప్పండి ? కొత్త కమీషనరుగారు వచ్చే సరికి నీమెంటు బస్తాలతో ఆఫీసు గదంతా నానా కలీజుగా వుంచమంటారు ? నా జీవితంలో అలా జరగనివ్వను ? జరగటానికి వీల్లేదు !

(బయట ఉరుములశబ్దం)

శారద : (ఆందోళనతో) విన్నారా ఆ వురుములు ! ఏక్షణంలోనైనా వర్షం కురవచ్చు. దయచేసి ఎలాగన్నా ఒక దారి చూడండి. మీకు పుణ్యముంటుంది ?

మేనే : (చిరాగ్గా) అబ్బబ్బ ! చంపేస్తున్నావ్ కదమ్మా ! [ఉరుములు, మెరుపులు శబ్దం. కరుణాకర్ ప్రవేశం]

కరుణా : (వెంకయ్యతో) మేనేజరుగారు ఎక్కడ ?

వెం : (తన గొంతు పట్టుకొని) బాబ్బాబు.... ఇది సమయంగాదు.... తరువాతొస్తారి ...

మేనే : (మాచి) ఎవరక్కడ ?

వెం : (తడబడ్డూ కరుణాకరుతో) ఈ....ఈరే.... మే.... మే.... మేనేజరుగోరు

మేనే : ఎవరాయన ?

వెం : కాంటాక్టరు గారు ! ఇళ్ళ మరమ్మతులు ఇప్పుడు లో రంగయ్య పంపాడంట !

కరుణా : క్షమించాలి ! నేను

మేనే : (గుర్రంలో అందుకొని) మరమ్మతులు ఎక్కడా ?

వెం : పనోళ్ళ ఇళ్ళకుబాబూ ! కప్పలన్నీపోయి వానంతా ఇళ్ళలోకే బాబూ !

కరుణా : అవును. నేను యిప్పుడే అక్కడకు పోయి చూదిరస్తున్నా.

మేనే : ఛీ ! ఛీ ! ప్రాణాలు పోతున్నై నీళ్లతో ! వీళ్లో రెండువోట్ల కారుకున్నై అని ఒకటే గంద్రగోళం, కొంపలు మునిగిపోయినట్లు !

కరుణా : నిజంగా మునిగిపోతున్నై ఈ వర్షాలకు, ఇళ్ళ రిపేర్లు, బయట ఒకటేధార !

మేనే : (కోపంగా) ఛా పాడే కయ్యా ! పేద్ద చెప్పబ్బేవ్ ! ...ఏదో ఇల్లన్నతిర్వాతి ఎక్కడో ఒక బొట్టు పడకి ఛస్తుందా ? ఎలాగో సర్దుకు పోవాలిగానీ ! ఇలా ప్రతివాడు స్వతంత్రించి పనులు పుర్రమాయించుకుంటే ఇక నా పని అయినట్లే ! ఇక్కడ నే నెందుకున్నట్లు ? ఈ రూల్సులన్నీ ఎవరికోసం ? రూల్సుకు వ్యతిరేకంగా పనిచేయటానికి వీల్లేదు.

కరుణా : రూల్సు,పనులుసక్రమంగా జరిగింపటానికి నిర్ణయింపబడినవేగాని అసలు పనులు జరగకుండా వుండటానికి పెట్టినవికా దనుకుంటాను ! అయినా,నాళ్ళు రూల్సుకు వ్యతిరేకిస్తున్నారంటే అందుకు కారకు లెవరంటారు ?

మేనే : అనవసరపు మాటల్లో నా టైము పాడుచేయకండి ! మీ గుర్తిని ఎవరు పిలిపించారో వాళ్ళకే అడగండి. (కడియారంచూసి) వెంకయ్యా ! ఇంక అరగంట టైముంది ఆఫీసు పని మొదలు పెట్టటానికి. తొలిగా కొంచెం విశ్రాంతి తీసుకొని వస్తా. నాకోసం ఎవరొచ్చినాసరే డిస్టర్బ్ చేయకు. తెల్సిందా ? (తోలుసంచి చంకనపెట్టుకొని వెళ్ళబోతుంటే)

శారద : (ఆయనకు అడ్డంగా నిలబడి) ఆ నిమిషాలు బస్తాల సంగతి ఆలోచించకుండా అలా వెళ్ళటానికి వీల్లేదు. నేను కదలనివ్వ...

మేనే : అయితే ఏంచేయమంటారు ?

శారద : క్రింద గది యిప్పించండి చాలు.

మేనే : మళ్ళీ మొదలా ? నున్నం గొట్టించి, రంగులేయించి, బాగుచేయించి గదిలో నీమెంటు వుంచుకొంటారు ? మతివుండే మాట్లాడుతున్నారా ?

శారద : మతి లేకపోబట్టే అలా నీమెంటు పాడైపోతుంటే చూస్తూ ఊరుకుంటున్నారు. ఇక మీతో మాటల్లో పనిలేదు. నే నిస్పృహతో కిందకు పోయి నీమెంటును ఆ గదిలోకి చేర్పిస్తున్నా. తర్వాత మీరు, మీ కమీషనరుగారు తలకాయలు పట్టుకోండి ! (వెళ్ళబోతుంటే).

మేనే : క్షమించాలి, శారదగారు ! ఆ గదికి కారణం చేశామని తెలియకు గా బోలు ! (కేలుకోసంచి కారణంకోసం చూపిస్తూ) వెంకయ్యా ! ఈ కారణం జాగ్రత్త సోఫాలు వచ్చి నప్పుడు లోపల పెట్టించు. (కారణం ఇచ్చి ర